

A házban valláskutató intézet is helyet kap

FOLYTATÁS A 8. OLDALRÓL

Gaal György helytörténész Magyarok utcája című munkájában így írja le az épület történetét: „a Mátyás-szülőház és a plébániaház mellett ez a harmadik csúcsház, a gótikus portálét őrző lakóház. Kapu feletti monogramos címerpajzsra sok találatra adott alkalmat: annál is inkább, mert a főtéri templom boltozatának egyik zárókövében is feltűnik. Don-gaboltozatos kapualja s földszinti falainak jó része a 15. századból származik, a helyiségek boltozása már későbbi időre utal. Egész négyablakos frontja 18. századi építkezés. Emeleti tágas termek még azt is igazolják, hogy főúri család igényeihez szabták az épületet. Már az 1700-as évek közepén a Wesselényi család tulajdona volt. 1744-ben Wesselényi Ferenc Közép-Szolnok megye főispánja a tulajdonosa, az 1820-1830-as években pedig 1851-ben elhunyt unokája, a szintén főispán Wesselényi Farkas birtokolja. Az utóbbi nagy zenebarát és Beethoven-rájongó volt, s rendszeresen muzsikuskokat hívott házához koncertezni. A ház földszintjén bérlők lakhattak: 1845-ben Csiszér Mihály, a magyar szabócéh tagja és Hadadi András, a szíjgyártócéh tagja címét itt közli a Kolozsvári Naptár. 1853-ban a Wesselényiek kibérelték Biasini Domokosnak és nejeének, Kovács Karolinának adják el a házat.” Akkoriban nyerte el az épület mai formáját, Biasini az egykori sütőház, konyha és istálló helyén egyemeletes udvari traktust emelt, modernizáltatta a ház korábbi részeit. 1869-ben már 15 szobát jegyeztek fel a telekkönyvbe. Végül 1883-ban a ház vétel útján az unitárius egyház birtokába került. Az egyház ezt követően csupán kisebb javítási és felújítási munkákat végzett, többek között cseréptetővel látták el a korábban zsindelezett épületet.

Az unitárius egyház Bálint Benczédi Ferenc püspök kezdeményezésére 2009-ben úgy döntött, hogy elkezd a több mint fél évezrede épült ingatlan helyreállítását, amivel a vallásszabadság 450. évfordulójára el is készült. Ha mostanáig az épület a mindenkori unitárius püspök lakásának is szolgált, mostantól az egyház a közösség szolgálatába állította, ahol jelentős közösségépítő munka fog folyni. A felújítási munkálatok hat millió lejtbe kerültek, en-

nek 80 százalékát Magyarország kormánya biztosította.

Isteni egybeesés

A felújított épület, amelyet július 7-én ünnepélyesen felavattak, rövidesen közösségi intézményként, a kulturális élet egyik helyszíneként, de értéktárként és a tudományosság műhelyeként nyitja meg kapuit a Vallásszabadság Háza név alatt. A Magyar Unitárius Egyház 2018-at jubileumi évnévként titulálta, amelynek során „méltó módon, felemelt fővel szeretne emlékezni Erdély egyik szellemi kincsére, az 1568-as tordai országgyűlés val-

A felújított épület rövidesen közösségi intézményként, a kulturális élet egyik helyszíneként, de értéktárként és a tudományosság műhelyeként nyitja meg kapuit.

lásszabadságra vonatkozó határozatára” – fogalmazott az avatást megelőző sajtótájékoztatón Bálint Benczédi Ferenc püspök. Az újjávarázsolt egykori püspöki rezidencia átadására is ennek a jubileumi évnévként az ünnepségsorozatán belül került sor, amely a január 13-i, a tordai emlékünneppel indult.

A középkori épületben fellelhető az elmúlt 500 év építészeti öröksége, a feltárt és láthatóvá tett részletek a különböző korszakok ízléséről, stílusáról tanúskodnak.

Az eseményen elhangzott: az egyház méltó módon szeretne megemlékezni az 1568-as tordai országgyűlésről

A ház önmagában felbecsülhetetlen értékű képvisel, ugyanakkor „újabb példája lesz az évszázados, felekezeti korlátok felett álló odafigyelésnek, amellyel a Magyar Unitárius Egyház szolgálta az erdélyi közművelődés és tudományosság ügyét” – fogalmazott Győrő Dávid főjegyző. Az előjáró kifejtette, a 14. században épített

let – gyönyörű napsütéses időben került sor. Kovács István, az unitárius egyház közügyigazgatója felhívta a jelen levők figyelmét arra, hogy bár az időjárás-jelentés egész napra esőt jósolt, mégis szép időben ünnepeltünk. Így aztán, bár sokan mondják, hogy rohamosan fogy a magyarság, nem érdemes jóslatokba bocsátkozni annak kapcsán sem, meddig maradunk meg ezen a tájon – mondta az igazgató. Megemlítette, hogy akár isteni egybeesésnek is tekinthető az a véletlen, hogy a Vallásszabadság Házának felavatása éppen János Zsigmond születésnapjára esik, aki 1540. július 7-én látta meg a napvilágot, és a vallásszabadság híve volt. (A király Dávid Ferenc hatására végül unitáriusként halt meg, életében nagy türelemmel volt a más hiten levők iránt is.)

Egyedi középkori leletek

A háromszintes épület földszintjén étterem és könyvesbolt működik, az első emeleten konferenciaterem, múzeum és valláskutató intézet kap helyet, a tetőtér-

ben pedig vendégszobákat alakíthatnak ki. Az unitárius egyház kincsei, amelyeket eddig csak a beavatottak ismerhettek és láthattak, immár a nagyközönség számára is megcsodálhatóakká válnak. Többek között olyan ritkaságok tárulnak a nagyközönség szemé elé, mint Dávid Ferenc kelyhe, egy 16. századi sekrestyeajtó, több száz éves Bibliák és okiratok, János Zsigmond levelei. De Kolozsvár lakói önhíbijukon kívül még arról sem igen tudtak, hogy az egykori püspöki palota bejárata mögött csodálatos gótikus kapualj található, amely csak most, a felújítás alkalmával került ismét napfényre. Furu Árpád, az egyház építőmérnök szakértője és a munkálatok egyik irányítója a templomi ünnepségen mutatta be a restaurálás szakaszait, illetve a Vallásszabadság Házának otthont adó 15. századi épület művészettörténeti értékeit. „Kolozsvár vonatkozásában egyedi eset, hogy feltárára került a ház mögötti melléképület, azaz a sütőház és konyha padlózata, és az egykor ezeket szolgáló kemencék, tűzhelyek alapjai. Szintén egyedi a boltozatok betöltéséből előkerült régészeti leletanyag gazdagsága is. Az itt talált kályhacsempetöredékek legalább megkésztették tudásunkat Kolozsvár 15-17 századi kályha kultúrájáról, a helyben gyártott és használt, sokféle, mintázatos kályhacsempéről. Tegyük hozzá, hogy a leletek egy része a házban kiállítás formájában megtekinthető. Igazi szakmai ritkaság a házból előkerült, Kolozsvár vonatkozásában nagyon ritka reneszánsz festett deszka töredéke, és a műfajában teljesen egyedülálló parkettmintával festett padló is” – tájékoztatta a jelenlevőket a szakember.

A felújítási munkálatokban jelentős szerepet vállalt Furu Árpád és Guttmann Szabolcs építész, Lupescu Radu történész és Kovács Zsolt művészettörténész, Csók Zsolt régész és csapata, Furu Xénia építész, illetve a Budapesten élő Wágner Péter építész.

Az immár multifunkcionális épület a kincses város egyik legjelentősebb gótikus részleteket őrző polgárháza